

Олена Конотоп, к.п.н,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка
м. Чернігів

ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНА БАЗА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Перехід до інформаційного суспільства, а також економічні, політичні і соціальні зміни, що відбуваються в Україні, викликають необхідність реформування системи вищої освіти. Насамперед це стосується задоволення освітніх потреб сучасного студентства, зокрема, забезпечення якісного і зручного доступу до їх освітньої і професійної підготовки. Найбільш перспективним і ефективним у цьому контексті є електронне навчання, а зокрема, змішане, яке здійснюється на основі сучасних інформаційних технологій.

Термін «змішане навчання» (ЗН) («blended learning») з'явився з розвитком електронного навчання (e-learning). Уперше він був сформульований американськими вченими С. Бонком та С. Гремом у 2006 р. у книзі «Довідник змішаного навчання: глобальні перспективи, місцеві проекти». Дослідники зазначили, що ЗН поєднує традиційне навчання (face-to-face instruction) з он-лайн навчанням (computer mediated instruction). Згодом, у наукових роботах з'явилися нові синонімічні поняття терміну «ЗН» – «гібридне» («hybrid»), «комбіноване» («combined»), «гнучке» («flexible») навчання та ін.

На сьогодні у науково-методичній літературі немає загальноприйнятого тлумачення терміну «ЗН». У широкому значенні термін «ЗН» визначають як уміння самостійно вчитися, здатність до саморозвитку та самовдосконалення особистості; у вузькому значенні - як освітню концепцію, в рамках якої студент отримує знання як самостійно он-лайн, так і очно з викладачем. Під терміном «ЗН» у межах нашого дослідження розуміємо цілеспрямований процес взаємодії суб'єктів навчання, в якому поєднані традиційна та дистанційна моделі навчання, відбувається в аудиторії та поза її межами, у синхронному та асинхронному режимах, базується на широкому використанні ІКТ.

Модернізація вищої освіти та перспективність використання комп'ютерних технологій у системі вищої освіти повинна бути закріплена рядом відповідних законодавчих документів. Нормативно-правове підґрунтя забезпечення ЗН у ВНЗ України на сьогодні регламентується низкою державних документів, які стосуються впровадження дистанційного навчання (за інформацією з сайту <http://osvita.ua>): «Про створення Українського центру дистанційної освіти» Наказ Міністерстві освіти і науки України (МОН) № 293 від 07.07.2000 року, у якому створено структурний підрозділ Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут" Український центр дистанційної освіти; «Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні», затверджена Постановою МОН України від 20. 12. 2000 р., згідно з якою дистанційна освіта є повноцінною

формою навчання, реалізованою з допомогою технологій дистанційного навчання; «Про створення Координаційної ради з розвитку системи дистанційного навчання при Міністерстві освіти і науки» у якому створено при МОН України Координаційну раду з розвитку системи дистанційного навчання Наказ МОН № 335 від 26.04.04 року; Наказ МОН України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» від 25. 04. 2013 р. № 466 (із змінами, внесеними згідно з Наказами МОН № 660 від 01.06.2013, № 761 від 14.07.2015), у якому визначається зміст понять «дистанційне навчання» та «дистанційна форма навчання»; Закон України «Про вищу освіту» від 01. 07. 2014 р., та Закон України «Про вищу освіту» (Прийняття від 05.09.2017. Набрання чинності 28.09.2017) у якому серед форм навчання у ВНЗ виокремлено дистанційну; «Національною стратегією розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», схваленою Указом Президента України від 25 червня 2013 року №344/2013. Незважаючи на наявність певної кількості законодавчих актів, усі вони торкаються виключно дистанційного навчання. ЗН, яке зараз вважається актуальним трендом в освіті зазначеними документами не регламентується і не згадується. Натомість, у деяких ВНЗ України, де активно впроваджується ЗН, воно регулюється власними внутрішніми положеннями щодо організації засад навчального процесу при підготовці фахівців освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр» та «магістр».

Отже, окремих нормативно-правових документів на державному рівні, які б визначали організацію ЗН у ВНЗ України нами виявлено не було. Більшість ВНЗ України залишаються консервативними та повільно виходять за межі традиційного класного навчання, що зумовлене низкою об'єктивних і суб'єктивних чинників: недостатнім фінансуванням вищої освіти, слабкою матеріально-технічною базою навчальних закладів, відсутністю достатньої кількості кваліфікованих працівників в галузі ІКТ та організації і підтримки ЗН. На нашу думку, впровадження ЗН у ВНЗ України дозволить підвищити якість навчання, зробіть графік роботи викладачів і студентів гнучкішим (як результат, підвищить мотивацію), знизить навантаження на аудиторний фонд. Важливим завданням у контексті сучасних тенденцій розвитку системи вищої освіти в Україні, зокрема у процесі навчання іноземної мови, є також розвиток навичок самостійної навчальної діяльності студентів – їхньої навчальної автономії, з чим ефективно може справитися ЗН.